

Nr 242.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till lag om ändrad lydelse av 23 § i lagen den 29 juni 1912 om arbetarskydd; given Stockholms slott den 31 mars 1922.

Under åberopande av bilagda i statsrådet och lagrådet förda protokoll vill Kungl. Maj:t härmed, jämlikt § 87 regeringsformen, föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till lag om ändrad lydelse av 23 § i lagen den 29 juni 1912 om arbetarskydd.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro

GUSTAF ADOLF.

Herm. Lindqvist.

Förslag

till

LAG

om ändrad lydelse av 23 § i lagen den 29 juni 1912 (nr 206)
om arbetarskydd.

Häri genom förordnas, att 23 § andra stycket i lagen den 29 juni 1912 om arbetarskydd skall erhålla följande ändrade lydelse:

Yrkesinspektörernas tillsyn omfattar varje verksamhet, vari industriellt eller annat slag av arbete bedrivs i den omfattning, 15 § angiver, och som icke är underkastad bergmästares tillsyn eller att hänföra till jordbruk eller handel; tillkommande det därjämte yrkesinspektörerna att leda underinspektörernas och öva inseende över de kommunala tillsynsorganens tillsyn.

Denna lag skall träda i kraft den 1 januari 1923.

*Utdrag av protokollet över socialärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 10 mars
1922.*

Närvarande:

Statsministern och ministern för utrikes ärendena BRANTING, statsråden
LINDQVIST, THORSSON, OLSSON, SANDLER, NOTHIN, SVENSSON, HANSSON,
ÅKERMAN, LINDERS, SCHLYTER, ÖRNE.

Efter gemensam beredning med chefen för justitiedepartementet anför
chefen för socialdepartementet, statsrådet Lindqvist:

»Chefen för justitiedepartementet har förut denna dag anmält av särskilda sakkunniga inom samma departement avlämnade betänkanden och förslag i fråga om kvinnors tillträde till statstjänster ävensom av vissa ämbetsmyndigheter avgivna yttranden över samma förslag; och har därvid Kungl. Maj:t beslutit inhämta lagrådets yttrande över förslag till lag innefattande bestämmelser angående kvinnas behörighet att innehava statstjänst och annat allmänt uppdrag. Ett godkännande av nämnda lagförslag påkallar vissa ändringar i gällande lagstiftning, däribland en ändring i 23 § i lagen den 29 juni 1912 om arbetarskydd. De sakkunniga hava i detta avseende anfört följande (del II sid. 72):

»I 23 § i lagen den 29 juni 1912 om arbetarskydd lämnas bestämmelser angående tillsyn å efterlevnaden av lagen och de föreskrifter, som med stöd av densamma utfärdas. Överinseende och ledning av denna tillsyn innehas av yrkesinspektionens chefsmyndighet, som är socialstyrelsen. Särskilda tillsynsorgan äro yrkesinspektörer, bergmästare, underinspektörer och kommunala tillsynsorgan. Beträffande organisationen av inspektionen stadgas, att såsom yrkesinspektör jämväl må anställas kvinna, »och skall sådan yrkesinspektör förnämligast utöva tillsyn beträffande kvinnliga arbetare». Vidare tillägges Kungl. Maj:t befogenhet förordna, att tillsyn å visst slag av verksamhet skall utövas av specialinspektör, samt meddela föreskrifter rörande sådan inspektörs befogenhet, ävensom att, där

så finnes påkallat för vinnande av en mer ändamålsenlig anordning av tillsynen, meddela föreskrifter rörande jämkning av gränserna för skilda tillsynsorgans befogenhet.

Den kvinnliga yrkesinspektörens uppgifter äro närmare angivna uti instruktion den 18 oktober 1912 för yrkesinspektionens befattningshavare. I § 13 stadgas:

»Kvinnlig yrkesinspektör (yrkesinspektris) har att fullgöra till yrkesinspektörstjänst hörande åligganden i avseende å de arbetsställen och uti den omfattning i övrigt, som yrkesinspektionens chefsmyndighet bestämmer.

Yrkesinspektris har att verka för förbättring av de kvinnliga arbetarnas levnadsförhållanden, såsom beträffande kost och bostad samt hälso- och sjukvård, för utvecklande av spar-, understöds- och försäkringsväsen bland dessa arbetare samt för deras höjande i sedligt och intellektuellt avseende; och bör yrkesinspektris för tillgodoseende av berörda ändamål, synnerligast i orter med större antal kvinnliga arbetare, söka vinna medverkan av vederbörande kommunala tillsynsorgan och från annat lämpligt håll.»

Enligt det av kommitterade uppgjorda förslaget till lag innefattande bestämmelser angående kvinnors tillträde till statstjänst är yrkesinspektörsbefattning icke undantagen från den allmänna likställighetsregeln. Vid sådant förhållande lärer det icke kunna anses lämpligt att i arbetarskyddslagen behålla en bestämmelse, som med avseende å möjligheten att såsom yrkesinspektör anställa kvinna intet annat utsäger än vad även för detta fall innefattas i likställighetsregeln, men därjämte genom att för kvinnlig innehavare av yrkesinspektörsbefattning angiva ett speciellt verksamhetsområde faktiskt begränsar kvinnas möjlighet till anställning inom yrkesinspektionen. Ändringsförslaget avser allenast att från lagen avlägsna nämnda bestämmelse.

De skäl, vilka på sin tid föranledde inrättande av en kvinnlig yrkesinspektörsbefattning, äga utan tvivel fortfarande giltighet. I den speciella verksamhet, som enligt ovan omförmälda instruktion är förenad med denna tjänst, har yrkesinspektrisen en viktig uppgift sig förelagd. Om det funnes anledning till antagande, att borttagandet ur arbetarskyddslagen av den nu ifrågavarande bestämmelsen kunde medföra svårighet att under alla förhållanden tillgodose behovet av speciellt kvinnlig yrkesinspektion, måste enligt kommitterades uppfattning tjänstens intresse anses kräva, att en bestämmelse härom kvarstode i lagen. Så torde emellertid icke vara fallet. Intet hinder möter att uti ovannämnda instruktion fortfarande behålla en föreskrift, att med viss yrkesinspektörsbefattning skola vara förenade de särskilda uppgifter, som omförmälas i § 13, och att sådan befattning skall anförtros åt kvinna. Enligt de bestämmelser i 23 § arbetarskyddslagen, vilka enligt förslaget skulle kvarstå oförändrade, ges samma möjlighet som nu att genom speciella föreskrifter ordna denna kvinnliga yrkesinspektion.»

I sitt över de sakkunnigas betänkanden avgivna yttrande har socialstyrelsen förklarat sig icke hava något att erinra mot den föreslagna ändringen av 23 § arbetarskyddslagen.»

Föredraganden uppläser härefter berörda förslag till lag om ändrad

lydelse av 23 § i lagen den 29 juni 1912 (nr 206) om arbetarskydd, av den lydelse, bilaga¹ vid detta protokoll utvisar, samt hemställer, att lagrådets utlåtande över förslaget måtte för det i § 87 regeringsformen omnämnda ändamål inhämtas genom utdrag av protokollet.

Denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställen bifaller Hans Maj:t Konungen.

Ur protokollet:
Arvid Söderbaum.

¹ Denna bilaga, som är lika lydande med det vid propositionen fogade lagförslaget, har här uteslutits.

*Utdrag av protokollet, hållet i Kungl. Maj:ts lagråd fredagen
den 24 mars 1922.*

Närvarande:

Justitierådet BERGLÖF, regeringsrådet ERNBERG, justitieråden MOLIN, APPELBERG.

Enligt lagrådet tillhandakommet utdrag av protokollet över social-ärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet den 10 mars 1922, hade Kungl. Maj:t förordnat, att för det i § 87 regeringsformen omnämnda ändamål lagrådets utlåtande skulle inhämtas över upprättat förslag till lag om ändrad lydelse av 23 § i lagen den 29 juni 1912 om arbetarskydd.

Förslaget, som finnes bilagt detta protokoll, hade inför lagrådet föredragits av ledamoten å justitiedepartementets lagavdelning hovrättsrådet Axel Afzelius.

Lagrådet lämnade förslaget utan anmärkning.

Ur protokollet:

Erik Ölander.

*Utdrag av protokollet över socialärenden, hållet inför Hans Kungl.
Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms
slott den 31 mars 1922.*

Närvarande:

Statsråden LINDQVIST, THORSSON, OLSSON, SANDLER, SVENSSON, HANSSON,
ÅKERMAN, LINDERS, SCHLYTER, ÖRNE.

Efter gemensam beredning med chefen för justitiedepartementet anmäler chefen för socialdepartementet statsrådet Lindqvist lagrådets den 24 mars 1922 avgivna utlåtande över det till lagrådet den 10 i samma månad remitterade förslag till lag om ändrad lydelse av 23 § i lagen den 29 juni 1912 (nr 206) om arbetarskydd.

Under förmälan, att förslaget av lagrådet lämnats utan anmärkning, hemställer föredraganden, med åberopande av § 54 riksdagsordningen, att förslaget måtte genom proposition föreläggas riksdagen till antagande.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställer förordnar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten, att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Herman Hultkrantz.
